

ПЕДАГОГІКА ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Княжева І. А.

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: 0000-0001-8395-6902

Койчева Т. І.

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: 0000-0002-5518-4260

Кинева П. П.

завідувач практики,
асистент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: 0009-0002-5993-4679

Ноздрова О. П.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: 0000-0003-2988-7912

У статті схарактеризовано особистісно-орієнтовану взаємодію у вихованні й навчанні особистості дитини. Визначено, що фізична культура розглядається як базова частина загальнолюдської культури й володіє величезним потенціалом у формуванні всебічно розвиненої особистості. Зазначено, що в умовах реформування системи освіти України в контексті євроінтеграції нові вимоги часу детермінують необхідність підготовки покоління майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту, здатних швидко й адекватно реагувати на виклики суспільства, бути всебічно розвиненими, творчо активними, професійно компетентними й мати гуманний орієнтир у ставленні до учня.

Особистісна парадигма виховання й навчання характеризується гуманістичним контекстом, що передбачає гуманну позицію самого педагога у виховному процесі. Це зумовлює суб'єкт-суб'єктну взаємодію виховних відносин. Визнаючи учня суб'єктом виховання, декларуючи його суб'єкт-орієнтовану позицію в педагогічній взаємодії, проаналізували погляди науковців на проблему підготовки в майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту індивідуально-гуманістичного підходу на основі домінанти особистісно-орієнтованого виховання до особистості дитини, розгляду її як складної самоорганізованої системи; визнання унікальності, неповторності, самоцінності кожної особистості і траєкторії її розвитку.

Автори визначили поняття «особистісно-орієнтований підхід», його принципи й переваги, тобто заміну навчально-дисциплінарної моделі взаємодії педагога й учня на особистісно-орієнтовану, яка стверджує цінність особистості людини.

Презентовано реалізацію особистісно-орієнтованого підходу на заняттях з фізичного виховання та спорту в закладах вищої освіти. Визначено ефективні педагогічні прийоми й методи особистісно-зорієнтованої взаємодії щодо організації процесу підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту, які базуються на індивідуальному підході до кожного учня і створюють умови для його гармонійного розвитку, зміцнення здоров'я й формування позитивного ставлення до фізичної культури на все життя.

У статті доведено, що формування особистісно-орієнтованої взаємодії майбутнього фахівця з фізичної культури та спорту й учнів на основі принципу суб'єктності дає змогу забезпечити якісно новий рівень розвитку особистості дитини – рівень самопрограмування і творчого проєктування свого життя, створення умов для її самовизначення й саморозвитку.

Ключові слова: особистісно-орієнтована взаємодія, підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту, індивідуально-гуманістичний підхід, прийоми, методи, принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії, інноваційні технології, формування здорового способу життя, самовизначення й саморозвиток.

Knyazheva I. A., Koycheva T. I., Kyneva P. P., Nozdrova O. P. Pedagogy of person-centered interaction in the training of future specialists in physical culture and sports

The article characterizes person-centered interaction in the upbringing and education of the child's personality. It is determined that physical culture is considered a basic part of universal human culture and has enormous potential in the formation of a comprehensively developed personality. It is noted that in the context of reforming the education system of Ukraine in the context of European integration, the new requirements of the time determine the need to train a generation of future specialists in physical education and sports, capable of quickly and adequately responding to the challenges of society, be comprehensively developed, creatively active, professionally competent and have a humane orientation in their attitude towards the student.

The personal paradigm of education and training is characterized by a humanistic context, which implies a humane position of the teacher himself in the educational process. This determines the subject-subject interaction of educational relations. Recognizing the student as a subject of education, declaring his subject-oriented position in pedagogical interaction, the views of scientists on the problem of training future specialists in physical culture and sports in an individual-humanistic approach based on the dominance of personality-oriented education to the child's personality, considering it as a complex self-organized system, were analyzed; in recognizing the uniqueness, originality, intrinsic value of each individual and the trajectory of their development.

The authors define the concept of a "person-centered approach", its principles and advantages, that is, replacing the educational and disciplinary model of interaction between a teacher and a student with a person-centered one, which affirms the value of the human personality.

The implementation of a person-centered approach in physical education and sports classes in higher education institutions is presented. Effective pedagogical techniques and methods of person-centered interaction have been identified for organizing the process of training future specialists in physical culture and sports, which are based on an individual approach to each student and create conditions for his harmonious development, health promotion, and the formation of a positive attitude towards physical culture for life.

The article proves that the formation of a person-centered interaction between a future specialist in physical culture and sports and students based on the principle of subjectivity allows to ensure a qualitatively new level of development of the child's personality – the level of self-programming and creative design of one's life, the creation of conditions for its self-determination and self-development.

Key words: person-centered interaction, training of future specialists in physical education and sports, individual and humanistic approach, techniques, methods, principles of subject-subject interaction, innovative technologies, forming a healthy lifestyle, self-determination and self-development.

Вступ. Перехід до нової особистісної парадигми – провідна тенденція освіти ХХ–ХХІ ст. Особистісна парадигма освіти стала панівною в сучасний період розвитку освітніх стандартів, які розкривають характерологічну цілісність освітньо-виховного процесу й регулюють науково-дослідну та практичну інноваційну педагогічну діяльність.

Сучасна освіта пов'язана з її гуманізацією, розвитком здібностей особистості; у її основу закладено повагу до особистості учня, формування його самостійності, установлення гуманних, довірливих взаємин з учителем. Отже, в аспекті означеного актуальною є заміна навчально-дисциплінарної моделі

взаємодії педагога й учня на особистісно-орієнтовану, яка стверджує цінність особистості людини.

Ідею особистісно-орієнтованого підходу розробляють вітчизняні вчені з початку 80-х рр. ХХ ст., серед яких – І. Бех, Н. Гузій, В. Рибалка й інші [2]. Українські науковці в галузі теорії та практики професійної освіти щодо підготовки фахівців з фізичної культури та спорту А. Сущенко, А. Сватєв, В. Мазін зазначають, що важливою особливістю фізичного виховання та спорту сьогодні, у вік комп'ютерних технологій, є їх спрямованість на всебічне вдосконалення людини [1]. В. Кремень, Н. Ничкало, Ю. Ніколаєв, М. Про-

хорова акцентують увагу на тому, що система вищої освіти в галузі фізичної культури та спорту призначена готувати висококваліфікованих фахівців для навчальної, виховної й оздоровчої діяльності з учнівською молоддю [3]. Науковці розробили технології особистісно-орієнтованого навчання здобувачів освіти, однак питання застосування такого підходу під час підготовки майбутніх учителів фізичної та спорту в закладах вищої освіти залишається мало розробленим.

Мета статті – визначити основні принципові положення особистісно-орієнтованого підходу щодо організації процесу підготовки майбутніх вчителів фізичної культури та спорту в закладах вищої освіти.

Методи та методики дослідження – аналіз та узагальнення науково-методичної, психолого-педагогічної літератури для вивчення стану розробленої проблеми; педагогічне спостереження, педагогічний експеримент; статистичні методи обробки даних.

Результати. Сучасний урок фізичного виховання – це не просто набір вправ і нормативів, а й процес формування здорової, активної та гармонійно розвиненої особистості. Традиційний підхід, орієнтований на загальні стандарти, часто не враховує індивідуальні особливості учнів, їхні інтереси й потреби. У цьому контексті особистісно-орієнтований підхід стає ключовим для створення ефективного та цікавого освітнього процесу, який мотивує учнів до занять спортом і сприяє їх усебічному розвитку.

Ми в дослідженні зазначаємо, що педагоги повинні змінити ставлення учнів до уроків фізичної культури, до свого здоров'я; наблизити їх до розуміння значущості цього предмета; до розуміння себе. Для цього необхідно змінити насамперед умови отримання цих знань. Як змінити ставлення вчителя до учня як суб'єкта освітнього процесу, щоб він став здатним до культурного саморозвитку? Як повинні вести себе майбутні вчителі, щоб своєчасно надавати допомогу й підтримку кожній дитячій особистості?

Особистісно-орієнтована освіта ґрунтується на демократичній формі спілкування з учнями. Педагог повинен уміти й бажати заохочувати учнів поринати в різноманітні

та цікаві види діяльності й при цьому дбати, щоб кожен міг знайти собі місце та був зацікавлений у запропонованій справі; педагог повинен жити інтересами й життям учнів.

Ми згодні з думкою (Г. Грибан, А. Крук, О. Олійник), що особистісно-орієнтований підхід в організації освітнього процесу в закладах вищої освіти характеризується такими основними положеннями:

- особистісно-орієнтоване навчання забезпечує розвиток і саморозвиток особистості здобувача вищої освіти, виходячи з виявлення його індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання й предметної діяльності;

- освітній процес у контексті особистісно-орієнтованого навчання вибудовується, спираючись на здібності кожного здобувача вищої освіти, ураховуються нахили, ціннісні орієнтації та суб'єктний досвід особистості, можливість реалізувати себе в пізнанні, навчальній діяльності, поведінці;

- за особистісно-орієнтованого підходу традиційне навчання не може бути провідним; особистісно-орієнтоване навчання будується на принципі варіативності, тобто визнання різноманітності змісту й форм освітнього процесу, вибір яких здійснює викладач з урахуванням мети розвитку кожного здобувача вищої освіти [3; 9].

У дослідженні хочемо зазначити основні положення особистісно-орієнтованого підходу щодо організації процесу підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту.

Ми орієнтувалися на провідні ідеї особистісно-орієнтованого навчання, які розглядалися в працях учених (О. Дубасенюк, І. Зязюн, Б. Шиян): 1) мета організації занять фізичної культури та спорту полягає в розвитку інтелектуальних і фізичних здібностей здобувачів вищої освіти, максимальне розкриття індивідуальності кожної особистості; 2) основним принципом організації занять з фізичної культури та спорту має бути не заданий норматив фізичного розвитку, а фізичний розвиток як процес, індивідуальний для кожного здобувача вищої освіти відповідно до його фізичних можливостей, фізіологічних і фізичних здібностей, психологічної готовності й моральної витривалості; 3) фізична культура має розумітися як суто індивідуальна діяльність

окремого студента, яка спрямована на формування власної фізичної культури, знайомство із заданими для кожного віку здобувача вищої освіти параметрами фізкультурно-оздоровчої діяльності; 4) при моделюванні та реалізації занять з фізичної культури та спорту має бути проведена робота щодо виявлення суб'єктного досвіду кожного здобувача вищої освіти, його позиції стосовно власного здоров'я, власних можливостей і здібностей, ставлення до спорту; 5) розуміння здобувачем вищої освіти зв'язку здорового способу життя з власною метою життєдіяльності перетворюється на засіб розвитку особистості, що враховує його психічні, психологічні, фізіологічні й фізичні можливості, здібності; 6) варіативність програм фізкультурно-оздоровчої діяльності здобувачів вищої освіти як пріоритет особистісно-орієнтованого навчання [6; 7].

Особистісно-орієнтований підхід поєднує виховання й освіту в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту, розвитку, підготовки особистості до майбутньої життєдіяльності. У цьому аспекті Н. Кузьменко зазначає, що спрямованість особистісно-орієнтованої підготовки визначається як гуманістична, що має на увазі діяльність педагога, орієнтовану на пізнання людини, її унікальності й неповторності, порівнюючи з моральними нормами й загальноприйнятими етичними цінностями об'єктивно позитивного характеру для суспільства загалом [8, с. 35].

Важливими завданнями для викладачів, як зазначав І. Бех, є створення «ситуації успіху» й комфортної атмосфери; необхідність організовувати таку ситуацію та атмосферу у вищому навчальному закладі можна завдяки диференційованим завданням, які відповідають індивідуальним особливостям студентів; наданню вирішення завдань різними способами; використанню різних форм роботи [2, с. 190].

У науковій праці зазначаємо основні принципи особистісно-орієнтованого підходу: 1) індивідуалізація навчання: урахування рівня фізичної підготовки, стану здоров'я, темпу засвоєння матеріалу й інших індивідуальних особливостей кожної особистості; 2) варіативність і вибір: надання здобувачам освіти можливості вибору видів фізичної активності,

вправ, ігор, що відповідають їхнім інтересам і потребам; 3) мотивація та підтримка: створення атмосфери підтримки й заохочення, де кожен відчуває себе успішним і здатним досягати результатів; 4) співпраця та спілкування: залучення здобувачів освіти до обговорення та планування занять, сприяння розвитку комунікативних навичок і вмінню працювати в команді; 5) рефлексія та самооцінка: заохочення здобувачів освіти до аналізу своїх досягнень і прогресу, формування адекватної самооцінки й розуміння власних можливостей.

У дослідженні презентували реалізацію особистісно-орієнтованого підходу на заняттях з фізичного виховання та спорту в закладах вищої освіти, що сприяло розвитку суб'єктних властивостей та індивідуальних потреб майбутніх фахівців у процесі становлення їхньої соціальної зрілості й подальшої професіоналізації:

1. *Діагностика й індивідуальний план*: на початку навчального року проводили комплексну діагностику фізичної підготовленості здобувачів вищої освіти, їхніх інтересів, потреб і мотивації. При цьому використовували спостереження, опитування, тестування. На основі отриманих даних розробили індивідуальний план для кожного особисто, ураховуючи його особливості й потреби. У плані зазначали цілі та завдання, які здобувач вищої освіти хотів досягти; види фізичної активності, які відповідали його інтересам; рівень навантаження, який був оптимальним для його фізичного стану; критерії оцінювання досягнень.

2. *Організація навчального процесу*: створювали на заняттях атмосферу підтримки й заохочення; забезпечували різноманітність видів фізичної активності (різні види спорту, ігри, вправи); давали можливість вибору; ураховували індивідуальний темп і навантаження; заохочували майбутніх фахівців до самостійності й відповідальності (до планування занять, вибору вправ, оцінювання своїх досягнень); використовували інтерактивні методи навчання (на заняттях з фізичної культури та спорту презентували різновиди функціонального тренінгу: аеробіки, ритмічної гімнастики, пілатесу, бодіфітнесу; проводили само-

стійні фізичні вправи впродовж дня, активні рухові тощо); мультимедійні технології, інтер-активні ігри, спортивне обладнання нового покоління; поєднували фронтальні, групові й індивідуальні форми роботи.

3. *Оцінювання досягнень*: оцінювали не тільки результат, а й процес; урахували зусилля, які докладалися, прогрес та особисті досягнення; використовували різні методи оцінювання (поєднували традиційні методи (тести, нормативи) з нетрадиційними (порт-фоліо, самооцінювання, оцінювання одно-групників); забезпечували зворотний зв'язок, надавали детальну інформацію про досягнення майбутніх фахівців і рекомендації щодо покращення результатів.

Визначено в дослідженні ефективні педагогічні прийоми й методи особистісно-зорієнтованого підходу щодо організації процесу підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту:

1) ігрові методи: використання ігор для розвитку фізичних якостей, координації рухів, спритності;

2) метод проєктів: розроблення й реалізація здобувачами вищої освіти власних спортивних проєктів;

3) командна робота: організація змагань, естафет, ігор, що сприяли розвитку командного духу та співпраці;

4) індивідуальні завдання: розроблення комплексу вправ для кожного здобувача вищої освіти з урахуванням його потреб і можливостей;

5) рефлексія: обговорення з майбутніми фахівцями фізичної культури та спорту їхніх досягнень, аналіз помилок і пошук шляхів покращення результатів.

Наприклад, однією з головних умов успішного навчання є здатність майбутніх фахівців фізичної культури та спорту тримати дисципліну на уроці. Дисципліна залежить від рівня насиченості тренування, від уміння вчителя та його здатності мотивувати учнів, стимулювати учнівські успіхи, від уміння використовувати на практиці активні методи навчання й «нестандартні уроки».

На уроці фізкультури використана методика навчання в комбінуванні елементів особистісно-орієнтованих і здоров'язбережувальних

технологій, адже педагог повинен не тільки навчити життєво важливих рухових умінь і навичок, а й виховувати потребу та вміння самостійно займатися фізичними вправами, свідомо їх застосовувати для відпочинку, тренування, підвищення працездатності й зміцнення здоров'я.

Упровадження особистісно-орієнтованого підходу до навчання й виховання здобувачів вищої освіти під час проведення тренувань з фізичної культури та спорту дало змогу підвищити успішність з дисципліни; підвищити динаміку зростання фізичної підготовленості, збільшити інтерес до занять фізичною культурою та мотивацію до здорового способу життя.

У дослідженні презентували систему «нестандартних уроків», які ми використовували зі здобувачами вищої освіти під час проведення тренувань з фізичної культури та спорту на практиці. Нестандартний урок – це імпровізоване навчальне заняття, що мало нестандартну (невизначену) структуру й незвичайний задум та організаційну форму. Використовували такі нетрадиційні уроки: уроки зі зміненним способом організації (захист ідей, урок взаємоконтролю); уроки, пов'язані з фантазією (урок-гра); уроки, що імітували які-небудь види діяльності (урок-екскурсія, урок-експедиція); уроки з ігровою змагальною основою (вікторина, КВК); уроки з трансформацією стандартних способів організації (семінар, залік, урок-моделювання); уроки з оригінальною організацією (урок взаємонавчання, урок-монолог); уроки-аналогії певних дій (урок-аукціон); уроки-аналогії з відомими формами й методами діяльності (урок-диспут, урок-дослідження).

Незважаючи на таке величезне різноманіття, для більшості нестандартних уроків, як правило, характерно колективні способи роботи; цікавість до навчального матеріалу; творчий складник; активізація пізнавальної діяльності; партнерський стиль взаємин; зміна ролі тренера з фізичної культури та спорту; нестандартні підходи до оцінювання тощо.

Під час професійної підготовки дуже важливим був відхід від шаблону, підтримка ініціативи тренера з фізичного виховання та спорту, створення умов для невимушеного

обміну ідеями, досвідом, думками. У цьому процесі найважливіше місце належало нестандартному уроку, адже він руйнував сталі штампи знань, умінь, навичок.

Наприклад, наведемо зразки використання інноваційних технологій під час особистісно-орієнтованої взаємодії тренера зі здобувачами освіти на тренуваннях з волейболу. Це, зокрема, відеоаналіз і програмне забезпечення, такі як Data Volley, Dartfish, Nacsport або Hudl, які дали змогу проаналізувати гру, зафіксувати дії гравців, переглядати подачі, атаки, блоки та помилки. Мультимедійна презентація дала змогу переконатися, що на міжнародних турнірах використовувалася система Hawk-Eye, яка забезпечувала точність суддівства. Здобувачі освіти ознайомилися зі застосуванням сенсорних браслетів, GPS-трекерів, акселерометрів, моніторів серцевого ритму; з використанням кріокамер, електростимуляторів, біофідбек-тренажерів і цифрових платформ обліку навантажень.

На тренуваннях з волейболу під час особистісно-орієнтованої взаємодії тренера з дітьми використовували інтерактивний метод «мозкової атаки». Це був колективний спосіб генерування ідей для тактичної підготовки до гри, аналізу поразок, пошуку нових вправ, формування командного духу. Він розвивав творче мислення й зміцнював командну взаємодію.

Ще одним ефективним інноваційним методом було складання «сенкану» – п'ятирядкового вірша, який допомагав узагальнити вивчений матеріал на заняттях з волейболу; розвивав уяву, критичне мислення й емоційне ставлення до цього виду спорту (наприклад, Волейбол. Командний, захопливий. Б'ємо, стрибаємо, захищаємо. Разом до перемоги йдемо. Гра).

Для рефлексії після тренувань застосовували інтерактивний метод «Мікрофон». Після заняття кожен гравець отримував можливість висловитися: що вдалося, що було складно, що хотілося б покращити. Це допомогло сформувати командну єдність, розвинуло рефлексію й дало змогу майбутньому фахівцю з фізичної культури та спорту краще зрозуміти настрій команди.

На тренуваннях працювали над спортивними проєктами: діти розробляли та захищали власні спортивні проєкти, наприклад, програму психологічного гуртка для волейболістів «Граємо з розумом» (мета – розвиток емоційної стійкості, командної взаємодії та впевненості). Програма включала 8–10 занять по 45 хвилин, охоплювала теми: знайомство, командна підтримка, контроль емоцій, техніки зняття напруження, робота з поразками, підготовка до змагань, лідерство. Ефективність використання проєктної роботи оцінювали через анкетування, спостереження, самооцінювання, опитування батьків і групове обговорення.

Також індивідуальним завданням на тренуваннях з волейболу було розроблення комплексу вправ для кожного здобувача освіти з урахуванням його потреб і можливостей, а саме використання мультимедійних технологій для навчання дітей з особливими освітніми потребами (далі – ООП). На тренуваннях з волейболу розглядалися відеоінструкції, голосові застосунки, піктограми, адаптовані презентації, освітні платформи, електронні розклади, платформи для зворотного зв'язку з батьками. Це сприяло розвитку самостійності, комунікації, інтересу до занять, адже діти з ООП мають право й можливість займатися волейболом. Наприклад, гравці знайомилися з інформацією, що діти з порушенням опорно-рухового апарату можуть брати участь у сидячому волейболі – офіційному виді Паралімпійських ігор; для інших можна адаптувати правила (використовувати м'який м'яч, змінити розміри майданчика тощо).

Висновки. Можемо констатувати, що питання створення особистісно-орієнтованої взаємодії педагога й учня на заняттях з фізичної культури та спорту є одним із пріоритетних у системі професійної підготовки майбутнього фахівця. Кожен майбутній фахівець з фізичної культури та спорту має усвідомлювати особистісну відповідальність за створення умов, які дають змогу не нашкодити фізичному, психічному, емоційному благополуччю вихованця через реалізацію методів, засобів, форм і прийомів навчання відповідно до фізіологічних, індивідуальних і психологічних принципів збереження

та зміцнення здоров'я, виховання високої культури здоров'я в усіх учасників освітнього процесу.

Застосування особистісно-орієнтованого підходу створює можливості для кожної особистості реалізувати себе у здоров'язберезувальній діяльності; у суб'єкт-суб'єктній взаємодії з учителем, тренером, викладачем; у здійсненні індивідуального вибору форм і засобів фізичного виховання; у досягненні фізичної досконалості; в оволодінні механізмами адаптації, саморегуляції, самозахисту й самовиховання.

Особистісно-орієнтоване фізичне виховання дає можливість здобувачам освіти вільного вибору виду рухової активності на заняттях з фізичного виховання й у подальшій діяльності; передбачає необхідність диференціації навчання, орієнтації на особистість здобувача, його інтелектуальний і фізичний розвиток; виховання цілісної особистості, а не окремих фізичних якостей.

Воно здійснюється на основі гуманно-особистісних здоров'язберезувальних технологій, технологій співпраці й технологій вільного виховання. Гуманно-особистісні технології характеризуються своєю гуманістичною сутністю, допомогою, психологічною підтримкою особистості здобувача освіти. Технології спів-

робітництва побудовані на демократизмі, рівності, партнерстві у взаєминах викладача та здобувача освіти. Технології вільного виховання спрямовані на надання здобувачу освіти повної свободи вибору рухової активності й самостійності під час виконання завдань.

Хочемо зазначити в дослідженні про переваги *особистісно-орієнтованого підходу*: підвищення мотивації та інтересу до фізичного виховання; розвиток індивідуальних здібностей і талантів; зміцнення здоров'я й формування позитивного ставлення до спорту; виховання відповідальності й самостійності; покращення психологічного клімату в класі, групі.

Особистісно-орієнтований підхід – це важливий крок до створення сучасної ефективної системи фізичного виховання. Забезпечуючи індивідуальний підхід до кожного учня, ми створюємо умови для його гармонійного розвитку, зміцнення здоров'я та формування позитивного ставлення до фізичної культури на все життя.

Перспектива подальшого дослідження спрямована на вивчення шляхів формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту засобами інтерактивних технологій в умовах закладу вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Базильчук В. Б., Базильчук О. В. Реалізація особистісно-орієнтованого і діяльнісного підходів до розвитку рухової активності студентів засобами спортивних ігор в освітньому середовищі університету. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія «Педагогічні науки»*. 2023. Вип. 51. С. 116–119.
2. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : науково-методичний посібник. Київ : ІЗМН, 1998. 204 с.
3. Грибан Г. П., Солодовник О. В., Крук А. З., Пилипчук П. Особистісно-орієнтоване фізичне виховання здобувачів закладів вищої освіти як чинник підвищення рухової активності та збереження здоров'я. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2021. Вип. 12 (31). С. 5–13.
4. Данилевич М. В. Особистісно-орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах*. 2014. Вип. 39(92). С. 133–137.
5. Довгань Н. Ю. Фізичне виховання студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи. *Педагогічні науки : збірник наукових праць*. 2016. LXXXI(2). С. 53–58.
6. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: особистісно-орієнтований підхід : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2012. 436 с.
7. Зязюн І. А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти. *Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи* : монографія. Київ : Віпол, 2000. С. 11–37.
8. Кузьменко Н. Особистісно орієнтований підхід у сучасному навчально-виховному процесі ВНЗ. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія «Педагогіка»*. 2016. Вип. 4. С. 34–38.

9. Олійник О. М., Сорокін Ю. С., Тимошенко В. В. Реалізація особистісно-орієнтованого підходу в процесі використання інноваційних технологій фізичного виховання у ВНЗ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. 2015. Вип. 36. С. 128–130.
10. Сороколіт Н. Можливості реалізації ключових компетентностей Нової української школи у фізичному вихованні школярів. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2019. № 3. С. 167–174.

References

1. Bazylchuk, V. B., & Bazylchuk, O. V. (2023). Realizatsiia osobystisno-orientovanoho i diialnisnogo pidkhodiv do rozvytku rukhovoï aktyvnosti studentiv zasobamy sportyvnykh ihor v osvithomu seredovyshchi universytetu [Implementation of personality-oriented and activity-based approaches to the development of students' motor activity by means of sports games in the educational environment of the university]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka – Bulletin of the Oleksandr Dovzhenko Glukhiv National Pedagogical University*, 51, 116–119 [in Ukrainian].
2. Bekh, I. D. (1998). *Osobystisno zorientovane vykhovannia [Personality-oriented education]* Kyiv: IZMN [in Ukrainian].
3. Hryban, G. P., Solodovnyk, O. V., Kruk, A. Z., & Pylypchuk P. (2021). Osobystisno-orientovane fizychnе vykhovannia здобувачів закладів вищої освіти як чинник підвищення рухової активності та збереження здоров'я [Personal-oriented physical education of students of higher education institutions as a factor in increasing physical activity and preserving health]. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii – Physical culture, sports and health of the nation*, 12(31), 5–13 [in Ukrainian].
4. Danylevych, M. V. (2014). Osobystisno-orientovanyi pidkhid u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia ta sportu do rekreatsiino-ozdorovchoï diialnosti [Personality-oriented approach in professional training of future specialists in physical education and sports for recreational and health activities]. *Pedahohika formuvannia tvorchoï osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of the formation of creative personality in higher and general education schools*, 39(92), 133–137 [in Ukrainian].
5. Dovgan, N. Yu. (2016). Fizychnе vykhovannia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv u protsesi pozaaudytornoï sportyvno-masovoï roboty [Physical education of students of higher educational institutions in the process of extracurricular sports and mass work]. *Pedahohichni nauky – Pedagogical Sciences*, LXXXI(2), 53–58 [in Ukrainian].
6. Dubaseniuk, O. A. (2012). *Profesiina pedahohichna osvita: osobystisno-orientovanyi pidkhid [Professional pedagogical education: a personality-oriented approach]*. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].
7. Zyazyun, I. A. (2000). *Intelektualno tvorchyï rozvytok osobystosti v umovakh neperervnoi osvity. Neperervna profesiina osvita: problemy, poshuky, perspektyvy [Intellectual and creative development of the individual in the conditions of continuous education. Continuous professional education: problems, searches, prospects]*. Kyiv: Vyd-vo Vipol [in Ukrainian].
8. Kuzmenko, N. (2016). Osobystisno orientovanyi pidkhid u suchasnomu navchalno-vykhovnomu protsesi VNZ [A personally oriented approach in the modern educational process of higher education institutions]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy – Bulletin of the National Academy of the State Border Service of Ukraine*, 4, 34–38 [in Ukrainian].
9. Oliynyk, O. M., Sorokin, Y. S. & Tymoshenko, V. V. (2015). Realizatsiia osobystisno-orientovanoho pidkhodu v protsesi vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii fizychnoho vykhovannia u VNZ [Implementation of a personality-oriented approach in the process of using innovative technologies of physical education in higher education institutions]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 36, 128–130 [in Ukrainian].
10. Sorokolit, N. (2019). Mozhlyvosti realizatsii kliuchovykh kompetentnostei Novoi ukrainskoi shkoly u fizychnomu vykhovanni shkoliariv [Possibilities of implementing key competencies of the New Ukrainian School in the physical education of schoolchildren]. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia – Sports Bulletin of the Dnieper Region*, 3, 167–174 [in Ukrainian].